

Tisztelt Bírótársaim!

Elsőéves joghallgatóként belém égett szeretett professzorom – Péteri Zoltán – egy mondata: az angol bírák minden év végén éves jövedelmüket visszautalják a Kincstárnak, amivel függetlenségüket fejezik ki. Ennek lehetőségét a bíróvá válás – kontinentális bírótól teljesen eltérő – rendszere biztosítja, hiszen – szakmai életútjuk kiteljesedéseként – az idős és sikeres (vagyonos) jogászok válnak bíróvá.

A common law bíróval szemben a kontinentális bíró karrierbíró (*Karrierrichter*): jellemzően teljes szakmai életútját a bíróságon tölti, ezért egzisztenciálisan kiszolgáltatott. Függetlensége azonban ilyen szimbolikus cselekedetek lehetősége hiányában sem lehet bizonytalan. A bírói függetlenség védelme a bírónak nem joga, hanem a jogállamiságból fakadó kötelezettsége. E kötelezettség teljesítése sok esetben nehézségekkel jár. Szeretném ezért felhívni a figyelmet az alábbi – közismert, számomra azonban a nehéz helyzetekben mégis iránymutatást nyújtó – gondolatra:

„*Demokratának lenni mindenekelőtt annyit tesz, mint nem félni:*  
nem félni [...] mindazoktól az imaginárius veszedelmektől, melyek *azáltal* válnak valódi  
veszedelmekké, hogy *félünk* tőlük.”

(*kiemelés az eredeti szövegben*)

Bibó István: A kelet-európai kisállamok nyomorúsága.  
In: Bibó István: Válogatott tanulmányok. Második kötet 1945–1949,  
Budapest, Magvető, 1986, 220.

Budapest, 2024. november 29.

dr. Parlagi Máttyás